

జమీందార్ రైతు

ప్రతి శుక్రవారము ప్రకటింపబడును

సంపుటం 5

సంచిక 20.

నెల్లూరు - 25-1-35 - శుక్రవారము.

సం॥చండా 4-0-0.

జమీందార్ రైతుల ఆర్థిక విచారణ

(పాపెసర్ రంగగారి "రిపోర్టు" ననుసరించి)

మునగాల ఎస్టేటు రైతుల దుస్థితి.

శిస్తునూలు నిర్బంధములు

మునగాల ఎస్టేటు రైత్యులయితో చాలదూరమున నున్నది. జమీందారుడ దూరమనియే చెప్పవలెను. దైవాదేశమందీ జమీందారికి ముఖ్యస్థానముగా నడిగూడెమును చేరుటకు ఒక దినమంతయు కష్టపు ప్రయాణము చేయవలెను. ఈ జమీన్ లో కొంతభాగము వైజాము రాష్ట్రములోను కొంత భాగము కృష్ణానదిలోను ఉన్నది. ఈవిధముగా ఈ జమీన్ గ్రామములు రెండు ప్రభుత్వములలో నుండుటవలన, జమీందారు రైతులను బాపెట్టుటకు అనుకూల పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. జమీందారు గారి స్వంత బండెలవొడ్లలో పశువులను నిర్బంధించుట, రైతుల మోటలు సాగుతుండ బొక్కెనలను ఎత్తికొనిపోవుట, తుని బొట్టిని సంస్థానములలోపల పండిన వైయలను కోయనీయకుండుట, పంట మిప్పలనురీయనీయకుండుట మొదలగు అతికఠినపద్ధతులు ఈ సంస్థానములో వివిధ ఉపయోగింపబడుచున్నవి. ఈ పద్ధతులవలన రైతులు సదా నీరసస్థితి యందుండవలసిన వారగుచున్నారు. ఈదిక్కుమాలిన సంస్థానములో పూర్వము శ్రీవాధుని కాలములో ఆచరణలోనుండియు శిస్తులపాకీ దారుల వాళ్లముందట కంపాటుట, వారినిఎండలో వంగుటెట్టుట, వారిమెదలలో గుడెలు తగిలించుట మొదలగు అనాగరిక పద్ధతులకు వారులోన గునట్లు చేయుచున్నారు. శిస్తులు బాకీపడు రైతులు జమీందారుగారి తరపున శిస్తు వసూలుచేయు నిబ్బందివలన తమశ్రీలకు అగౌరవము కలుగునని కూడ భయపడుచుండును. వైన వర్ణింపబడినట్టియు నమ్ముటకు వైతము వీలుకానట్టియు దుర్భరమైనట్టియు ఈ పద్ధతులను బహిరంగ పటచుటకును, ఈకష్టములనుగూర్చి నిష్పక్షపాత విచారణ సలుపుటకును ఇందలి రైతులు సభలద్వారా కోరుచుండిరి.

శిస్తులు, రెవిన్యూలు

ఈ జమీందారిలో చక్కగా పనిచేయు యందైన ఒక సంఘముండెను. యీ సంఘమునకు మూలధనము కూడ నుండెను. కాని యీ సంఘమునకు సాయపడువాని లేనందున జమీందారు గారి జూరుమువలన క్షీణించిపోయెను. బొట్టినిలో

వలెనే ఇచ్చటకూడా గవర్న మెంటు ఉద్యోగుల సహాయము జమీన్ దారులే అధికముగా కలదు. ఇచ్చటి రైతులు సుఖమన వెట్టిరియో యెటుగ ఉదయము మొదలు సాయంత్రము వరకు కాయ కష్టముచేసి తిరిగియలందు పోరాములను నిలువ బెట్టుకొన నల్లుదున్నారు. ఈజమీన్ లో వర్షములు తక్కువ; భూములు సారవంతములైనవి కావు; అయినను శిస్తులు మాత్రము దుర్భరములుగ నున్నవి. నందిగామ తాలూకాను మిక్కిలి చీద తాలూకాలో చేర్చవలసియున్నది. అట్టి యీ తాలూకాలో మునగాల గ్రామములు మిక్కిలి సారవీనములైనవి. లేటు దివాక్ బహదూర్ ఆర్మీస్టాఫ్ మొదలియారుగారి ఆధిపత్యమున జరిగిన ఆర్థిక విచారణలో గవర్న మెంటు గ్రామములలో మెట్ట భూములపై విధింపబడు రు 4-0-0 ల శిస్తును, మాగాణి భూములపై విధింపబడు రు 12-0-0 శిస్తును ఆర్థిక శిస్తులని నిర్ణయింపబడెను. జమీన్ దారిలోని మెట్ట భూములపై విధింపబడు 12 అకరాలు మొదలు 4 రూప్యములవరకు విధింపబడు శిస్తులును మాగాణి భూములపై 10 రూప్యములు మొదలు 18 రూప్యముల వరకు విధింపబడు శిస్తులును రైతులకిక్కి మించిన శిస్తులనియే చెప్పవలెను. జమీన్ లోని మాగాణి భూములకన్న గవర్న మెంటు గ్రామములకు నీరు సప్లయచేయుముని యేరునీటి సప్లయ ఎక్కువ నష్టకరమైనదైయున్నది. సర్కారు గ్రామములలో రైతులు బావులపై ఆధారపడుట లేకపోగా జమీన్ రైతులు ఆర్థిక ధన ప్రయముచేసి తగ్గిన బావులపై తమ తీవ్ర నయనకు ఆధార పడవలసినవారై యున్నారు. గవర్న మెంటు గ్రామములలో వైయలు పండినప్పుడు కిమిషనులు ఇయ్యబడుచుండగా జమీన్ గ్రామములలో బావుల ఆధారమున ఫలించు రెండవ పంటకు గ్రూప్రియిట రెవిన్యూలెయ్యు మొదటి పంటకు రెవిన్యూలు ఇయ్యక, 12 మొదలు 18 రూప్యముల మాగాణి శిస్తు వసూలుచేయుచున్నారు. వారు మిట్టయక వైయలు ఎండిపోయిన పంటవర్షములను రైతులు చెరువుల ఆధారపు వైయలకు, బావుల ఆధారపు వైయలకు కలిపి కృత్రిమ రైతులు తయారుచేసి 18 మొదలు 27 రూప్యముల వరకు రైతుల వద్దనుండి

వసూలు చేయుచున్నారు. ఆర్థిక ఎండల వలలను, సకాలవర్షములు లేకపోవుట వలనను నిరుపయోగముగు భూములవలన జీవించు రైతులు యీ దుర్భరశిస్తులు చెల్లింప జాలరనుట నిశ్చయము.

46 వేలు వరుమానము

లక్ష ముప్పై వేలగుట

మునగాల ఎస్టేటులోని రైతులకు 1908-వ సంవత్సర పొంతమున జరాయితి వాక్కులేవండెను. ఆసంవత్సర పొంతమున జరాయితి వాక్కు రైతులకు సంక్రమింపజేయు మిషన్, అనాది నుండియు అములులో నుండిన తరములు హెచ్చింపబడగా, రైతులు బిష్టకొనవలసిన వారైరి. పూర్వపు తరములపై సంవత్సరములను బట్టి రెండు అకరాలు నాల్గవరకు హెచ్చింపబడినట్లు తెలియుచున్నది. యీ తరముల హెచ్చిక సమయముననే సర్వ హెచ్చికలచే తీవ్ర విస్తీర్ణమునకు అధికశిస్తులు అంటుకట్ట బడినవి. అంతకు పూర్వముండిన 46 వేల ఎస్టేటు డౌలు లక్ష 30 వేలకు ఏకకాలమున పెరిగినది. యీ విధముగ 200 వంతులు పెరిగిన డౌలు రాయయముగు 18 మజరాలు కలిగిన 24 గ్రామములలో నుండు రైతులవలన రాబట్టుకొన బడుచున్నది. ఎస్టేటు డౌలు ఇంత అధికముగా హెచ్చినను పూర్వము నిర్ణయింపబడిన రు 4008 ల పేషెంట్ హెచ్చింపబడక అట్లే నిలిచియున్నది.

నిర్బంధపని.కాయకష్టము.

నందిగామ పురములోని రాజాగారి గుజ్జములకు కావలసిన పచ్చిడ్డి అంతయు గ్రామములలోని పారిజనులు సప్లయచేయుచున్నారు. నందిగామలోని, ప్రక్క గ్రామములలో కాని 5 కోసాలకు మించకుండా పనిచేయుటకు ఒక్కొక్క గ్రామములోని పారి పారిజనులను నుండియు ఒక్కొక్క వ్యసను పంపవలసినవారగుచున్నారు. యీవిధముగా నాయకాధిపతి కూలి పుచ్చుకొను 40 పారిజనులు నందిగామలో సదా పనిచేయుచుండును. వారినివాసునాడా ఇట్టికష్టములనే అనుభవింపుచున్నారు.

మరెనుభూములు.వానివలన అపవైయము.

ప్రతి గ్రామములోను జమీందారుకు స్వంత మరెను భూములు కలవు. యీభూములు రైతే ధీపు బూసుకు మించియున్నవి. నూచికు పంటగూడెను జమీందారులో వలెనే ఇచ్చట కూడ భూముల బూసుకుంటే జమీన్ గారు గారి భూములకే చెరువులలోని నీరు నుండుగా ఇయ్యబడకలెను. ఇందువలన రైతులనుగూడా యియ్యబడకలెను. ఇందువలన రైతులనుగూడా యియ్యబడకలెను. ఇందువలన రైతులనుగూడా యియ్యబడకలెను.

రాయలసీమ క్షామనివారణదినము.

జనవరి 26 వ తేది

ఆధిమహాశయలారా!

దిక్కులేని రాయలసీమ కార్మిక కర్షకుల సంరక్షణార్థమై 26 వ తేది ప్రతివారయందు నుసభలు జరిపి, యధాశక్తిని సహాయము చేయప్రార్థితులు.

గోగి నేని రంగనాయకులు,

రైతురక్షణ సంఘాధ్యక్షుడు.

రేడు. ఇంతేకాక, పారిజనులను రైతులను నాయకాధిపతి కూలిపద్ధతిక రాజాగారికెట్టి పనులు అనగా ఉచితముగాను నిర్బంధముగాను పనిచేయవలసిన వారగుచున్నారు. నాటుటకేమి, కోతలకేమి గ్రామములో ఇయ్యబడు కూలిలో రాజాగారి పనిచేయువారికి సగముకూలి మార్తేమి ఇయ్యబడుచున్నది. ఇప్పటికప్పుడు మార్తేమి తాము కనుకము భూములు సాగుచేయులవని రయితులు చెప్పినందుకు రాజాగారు వినవండున యీమధ్యస్థపు ప్రయత్నము యీ సంవత్సరము వదిలి చేయబడినది.

చెరువులు మరమ్మతుల కర్షులు

రైతులు భరించుట.

చెరువులలోని నీరువలన రైతులకు అంతగా లాభములేక, ఎస్టేటుకే ఆలాభము లభించుచున్న ను చెరువు మరమ్మతులకు గా ను య 1 కి రు 10-0-0 ల వంతున రైతుల యొద్దనుండి వసూలు చేయబడుచున్నది. చెరువుల మరమ్మతు కొరవలసిన సున్నము, రాము, ఇటుక రైతులే ఉచితముగా కోల వలసిన వారగుచున్నారు. రైతులు వెట్టివనులు చేయకున్నను, చెరువులలోని నీరు అలాకుపరచినను, మరమ్మతులకు దబ్బు యిచ్చుటకు నిరాకరించినను, అట్టివారికి యీక్రింది ర్వాంధములు కలుగుచున్నవి. నీరొ పశువులను అవాధివపు బూములలో కేపుకొనుటకు గారి రాట్లు తీసుకొనుటకు కా నిలివొట్టును ఉపయోగించుటకుగాని నీటి స్వాతంత్ర్యము లేదు. పుల్లరి చెట్లించినను బంజు భూములలోను కంచెలలోను నీరొ పశువులను కేపుకొనివియ్యను. విద్యాధిపతినియ్య, పండిత పోషకవనియు, ఉదాగాళయములు కలవాడనియు చేయవలసిన మోహమాకానాయకాది పవర్త పరిపాలనయొక్క ఫలితములు త్రివిధములైనవి. ఆది రైతుయొక్క దుర్భర కార్యక్రమ మార్గము, విప్లవాదులయొక్క మార్గము.

వెంకటగిరి ఎస్టేటు.

—K—

గోపాలరెడ్డిపాలెం

యె

రయతుల దుస్థితి.

ధి

శేట్ల వ శా రా బా గా రు మ, లం కా
సుబ్బారావు గారును, యాగ్రామ పట్టా లంది
రేయతులములో రైతులను వీలించి యాగ్రామ
ములోని మాగాణి య 1 కి య 10, 9, 8
శేట్లతోను పట్టాను తీసుకొనవలయుననియి, అట్లు
ఒప్పుకొన్న యెడల గ్రామమునకు వుండుకున్న
రీటి పాలము అంతయు య 1 కి య 1-0-0 కేలు
తో మీకే పట్టాను యిస్తామనియు, చెయ్యకట్టి
కాలములకు బాగు చేయించెదమనియు నున్నది
వైకట్లతో మాగాణికి మాత్రంపట్టాలు యిచ్చి రీటి
పాలము నిలిపివేటివారు. గ్రామములో అనుభవించు
కొనునందరి, కరిమిల్లా సరకు రీటి ధూములకు
ప్రక్క గ్రామములవారిని ప్రోత్సహించి వరభా
షులు పెట్టించుకొని పోటీ చేయించి య 1 కి
య 7-0-0 కేలుతో ప్రక్క గ్రామములకు చెయ్య
ఆధారము క్రింక మాగాణికి పట్టా యిచ్చినారు.
చెయ్య నీళ్లు వారికి పారివరిగాని, వారు రాజా
గార్ని కిష్టపట్టెడిగానిరేదు. యారీటి ధూమిని
యితరులకు పట్టాయిచ్చి వందువలన ఆగ్రామము
లోని పశువులు నిలుచుటకు సరియైన పాలము లేక
వున్న పరకు తోలకొనిపోయి కుదర కొట్టుకువల్ల
వుండిన పశువులన్నియు క్రమేణ శ్శీలించిపోవుట
యేగాక మాగాణికింటి ఒక గడ్డము కిక్కులో
యందు కట్టగలిగిన చెయ్య క్రిందనుండు మాగాణి
చెయ్య నీరు పారవట్టికొని వైకట్లతో కిష్టపట్ట
లేక క్రమేణా ఆగ్రామం కి పార్లు రాజాగారి
శిస్తులకే కేలములుబరికి, ఇతరులు కోనేవారు లేక
నగరివారే స్వాధీనము చేసుకొన్నారు.
య 7-0-0 కేలుతో రీటిపాలమును పట్టాలకు
తీసుకొన్నవారు కూడా శిస్తులు చెల్లించలేక నగరి
కి వదిలివేసిరి. ఇటీవల రైతులు వదిలివేసిన రీటి
లో ఘమాన 25 య క ర ముల ధూమిని
సంవత్సరం 1-కి య 85 లకు గ్రామముల వద్ద విస్తం
ధించి చెల్లించుకొని పశువులను మేపుకొనుటకు
గ్రామములకు యిచ్చుచుండిరి. ఆ గ్రామ
చెయ్యకట్టకు ఘమాన 50 సంవత్సరములుగా కట్టె
డు బట్టి చేయించినవారులేదు. ఇట్టి దగ్గరస్థితిలో
యీసంవత్సరం వేసిన వైయ్య వర్షము లేక
యెండిపోవుచు అప్పులిచ్చువారులేక అన్నమ
లేవుదా అని అట్లాడుచు కాలవనీరైనా వంతు
యివ్వవలసింది అని వేడుకొనగా అన్నిగ్రామము
లకు, రెండువంతులుయిచ్చి యీ గ్రామములకు
అరీటిపాలమును కట్టవలసిన పాతకాకే యివ్వకు
కట్టకపోతే మీ పశువులను కొట్టికొనిరెదము అని
తీమాకొలుచారు జవానులను కావలి వుంచినారు.
అసలు యీ గ్రామమునకు ఒకవంతు యిచ్చుచు
రాకే కట్టలేదవారు ముందుకు యెట్టుకట్టు
దమాని అట్లాడుతూ పశువుల గోష్ట ముడలేక,
అరి మెడలలో మిగిలియున్న పుర్రెలతోనూ
అమ్మి పోతకాకే పూర్తిగా తెల్లించి, సరకు కం
చెను మామూలుప్రకారం య 85/- లకు యివ్వ
వలసినదని అడుగగా, పోయిన సంవత్సరమునకు
యీ సంవత్సరము అధికము పొటపెట్టిలేనేగాని
మీకు యిచ్చుటకు మీలలేదు అని తీమాకొలుచారు
వారు తెలివిచ్చి, కోటపోయారో రాజాగారు
మణియంపనియిచ్చి, పారిశ్రాద్ధి కాదుగా పెట్టియుం
డు కుట్టి మనుష్యామిరెడ్డిగారి మామయగు శేమ
దురామిరెడ్డి గారికి ఒకమాసాయి అధికముపొట
పెట్టించుకొని య 86/- లకు వారికి మంజూరు

అద్దయ్యయిచ్చి, ఆగ్రామముపైకి యిజారాదాగును
మరి బంట్లతోనులను సుమారు 50, 60 వంతు
వందయొక్క బయలుదేరి గ్రామం ముట్టడిచేసిరి.
మామగోళాలు భయపడి బయటరాక యెట్టుతో
గిచ్చించుకొని గ్రామములు మూలూరుపేటకువచ్చి
పోరిను సకే యిచ్చివెళ్లకు వారితో మనవిచేసు
కొగా వారు వ్యయముగా గ్రామములోకి పోయి
యీసంవత్సరముచొది నిజస్థితిని విచారించి వారివద్ద
వుండినకంగిలు వర్తరా పెరుకొనివారిని అచ్చట
శేతుండా తరిమిచేసి పూర్తిముల కాపాడేద
వారైవారు. యీ విషయమునుగురించి వైకాకిన్ని
రిపోర్టు చేసివారట. యీ కాలాకా తమాకొలుచారు
అయిన ఒకటి పంతులు గారు కొచ్చగోట నుండి
యిచ్చటికివచ్చి అన్నివిధముల దరిచూచి అన్నమ
లేవుదా అని అట్లాడు యీ రైతులమీద యెత్తిన
వందయొక్కరకు యీ గ్రామములపాలిటి వైకమా
అన్నట్లు మూలూరుపేట సకే యిక్ పెట్టెదవారు
అద్దపడకుండిన యిదివరకు వలస పోవలసినవచ్చి
యుండును. యీగ్రామము 200యకరముమాగాణి
యున్నది. పశువులుమేయు రీటిపాలము యీరీటి
పాలముతప్ప యింకా యితరములేదు.

గోపాలరెడ్డిపాలెం రైతు.

పూలతోట గ్రామముల

దురవస్థ.

మల్లం తాలూకా పూలతోట గ్రామం
చెయ్యకు యిచ్చటికి సుమారు తొలైదుమట్టి శేరి
రిచేసుచేసి తరములు గడచిపోయినది. ఎండాకా
లములో చెయ్యనీరు త్రొగుటకు మాకు పూర్తివ్రు
లేక పోయిననూ పశువులు వర్తరాలన్న నీరు
త్రొగుటకు చెయ్య కట్ట యెక్కి దిగుట కష్టముగ
నుండుటచే, గ్రామ రైతులు యేకీభవించి ఒక
కానిని క్రయించుకున్నాము. యీకానిలో చెయ్య
మాస్త్రులుగానే వేసవీకాలము నీరు బొత్తు గా
యుండవచ్చు మాకు దాహమునకే కష్టము సంభ
వించి, పశువులకు మేకలకు అంతకన్న యిచ్చుది
కొనుటవల్ల యేటినియ త్రొగింపవలసి వస్తున్నది.
ఏటి నీటికి పోవుటలో పాడుబడిన పొరంబోకు
రాజాగారి నేల కొంతయున్నది. యందులో సన్న
తీవములు ప్రవేశించినాయని షాకెయ్య వుద్యోగస్థు
లు లంచమడిగినారు. మేము యివ్వలేదనే యీ
వ్యతిలో మాపశువులను కొట్టిపాడు కొట్టికి తోలి
య 25-0-0 వసూలు చేయించినారు. యీ విష
యం మొన్న సవంతుల శే 10 కి అమెంట్రి ఓట్టుకు
వచ్చిన మామూరయ్య (డివిక్ వేమ్మగారు) గారిలో
మన్నిచేసుకొగా మజరా యిప్పిస్తానని తీసుకొన్న
రీసిదు గుంతకయ్య కనుపర్చి యుండలేదు.

ఒక రైతు

పట్టా భూమిలో చెట్టుకు

య 31 లు జూలానా?

వెంకటగిరి ఎస్టేటులో అరీమిలి గ్రామంలో
వేమూరు పరకురామ రెడ్డిగారు, తన పట్టా
భూములోని కేవలెట్టును కొట్టివెంటులకు
వెంకటగిరి తిమానీలు దారుగారు య 31 లు
అట్లాపా విధించిరి.

చుండి ఎస్టేటు దుస్థితి.

11 ఏప్రిల్ 1935 వేలు అప్పు

వేమకనెను చరాస్తి బట్టిలు.

ప్రస్తుతము ఈఎస్టేటు పెల్లూరు మండల మం
దలి జమీందార్లలో విస్తీర్ణము నంతయు, వరు
మానుమనంరేదు మాడవడిగా గడింపడగియు
న్నది. ఇంతటి ముఖ్యమైన ఎస్టేటునను, ఈసం
వత్సరపు పరిపాలన ఎంతటి నీరసముగానున్నది
ఈక్రింది విష య ము లను బట్టి తెలియులదు.
ఈఎస్టేటులోని చెరువులన్నిటిలో చుండి గ్రామం
లోవుండే పెద్దచెరువు చాల పెద్దచెరువైయున్నది.
ఈచెరువులోని నీరు చుండి, అమృతాలెం, కాక
గ్లపాలెం, యెల్లారెడ్డిపాలెం దీని మజరాలలోని
మాగాణి ధూములకు ఆధారమైయున్నది. వై
గ్రామములలోని మాగాణి ధూముల విస్తీర్ణము
ఘమాన 1200 యకరములుగా నుండును. ఈమా
గాణి ధూములవలన చుండి రాజాగారికి సంవత్స
రమునకు ఘమాన య 7,000 రూపాయలు వరు
మానుమ వస్తునుండినది. ఈ చెరువు 1927 సం
వత్సరము నవంబరు నెల వర్షములకు తెగిపోగా
అప్పటి మేనేజరుగారు ఎస్టేటుట్లు సహా తయారు
చేయించి యంతరవరు దానిమరమ్మతు మాటు
అనుకొనలేదు. రైతులు కొందరు జమీందారు
గారితో య 1 కి య 50-0-0 ల చొప్పున
చెరువుమరమ్మతుకు తాము ఉచితముగా యిచ్చె
దమని చెప్పకున్నను ఉపేక్షవహించియున్నారు.
రాజాగారు చెరువు తొట్టుఅంతయు రైతులచేత
సాగుబడిచేయించి అందలి ఫలితమును అనుభవించు
చున్నారట. చెరువు పోయినను ఈతొట్టునం
దు సందేకు బొన్నలలోను చొప్పతోనువారు
సంతుష్టి పొందుచున్నారు రైతులు పడుకట్ట
ములు రాజాగారికి కొంచెమైనను తెలిసినట్లు
కన్పించదు. ఈచెరువు అంబరాస్థితి యందున్నం
దున రైతులు కూటికి లేక మలమలమాడుచున్నా
రు. కొందరు రైతులు దేశాంతరగతులు కూడా
అయిపోయినారు. ఈచెరువు సంగతి కత్తెయ్యగారి
నోటినుకు తీసికొనబడినట్లు కూడా యిచ్చటి
రైతులు చెప్పకొనుచుండురు. మాతన ఎస్టేటు
ల్యాండు ఆర్ట్స్ ప్రకారము దయామయలగు
కత్తెయ్యగారు వర్ష తీసుకొని జమీందారుగారు
చెరువును నరమ్మతుచేయుకట్లు నిర్బంధపరచిననే
కాని దీని రైతులు ప్రతుకబాలరని మనవి చేయు
చున్నారు.

ఈ ఎస్టేటు ఇప్పటి జమీందారుగారు మొనరు
గానున్న కాలమున అనగా సుమారు 21 సంవత్స
రములు కొద్దికప్పు వార్షిక విచారణలో నుండినది.
ఆ కాలమున ఎస్టేటు లోనులకు ఇయ్యవలసిన ఋణ
ములన్ని తీర్చి జమీందారు మొనరు తీరవకాలమున
ఏ ఋణములేకుండా ఎస్టేటును చుండిస్థితిలో వీరి
పరమచేసిరి. ఎస్టేటు వీరి స్వాధీనమునకువచ్చి
యిప్పటికి 11 సంవత్సరములు మాత్రమే అయినది.
యీ కొద్దికాలములో జమీందారు గారు
య 80,000-0-0 లు ఋణపడిట్లు చెప్పచు
న్నారు. ఋణదారులు కొందఱు దావాలుచేసి
డిగ్రియపొంది, కొన్ని డిగ్రిలకు కొన్ని గ్రామ
ములు బట్టిచేయించి కేలముకూడా జరిగించియు
న్నారు. ఈ ఋణములకు సంబంధించిన దావాల
కేసు, డిగ్రి అమల్లేకేయి అధికముగా భవవ్యయ
కుగుచున్నది. ఎస్టేటువల్ల వచ్చే వరుమాను,
ఫీవీకేవ, కిచ్చిండ్లకే వూలందున అప్పులు
తీరేమాద్యము కన్పించదు. దాదాపు ప్రతిసంవత్స

ముత్యాలపాడు ఎస్టేటు రైతుల దీనావస్థ

పరిపాలన తారేదారుల చేతియందు యున్నది.
వీరిమాటు జమీన్ దారుగాటికి యింపు, వారు వంది
అంటే వందే, వందిఅంటే వందే, గాని తిరులేదు.
గనుక వీరు వారివారికి దోచినమటుకు రయితు
లను పీల్చి విప్పితేయుటయేగాని చేరుతెలియదు.
రైతుకష్ట విస్తారముల విచారించి, యిబ్బందుల
కండ్లారచొది, కన్నీరుగార్చి విచారణ సలిపి
య 1 కి మిలిమీరినకెన్న వసూలులేస్తూ, రైతును
నిత్య దరిమిట్టికేసి, విద్యా గంభం పోకనీకుండా,
ప్రపంచపు గారి వెయ్యు చొరనీకుండా కాలిక్రింద
తొక్కివెట్టి, రమ్మ మడసోపేత భోజనాదిక
ముల, భర్తదోరికలనూగించుచూ, మాభార్య
విడ్డలకు మాన రక్షణార్థం తెల్లెను గుడ్డకూడా
లేక, నిత్యపనులతో మలమల మాడుతూ, చెప్పు
కొను దిక్కులేక నోరువిచ్చి చెప్పకొటానికి కూడ
చాక్కలేక కుమిలి కుంగిపోతూ, దేవునివైపు
ముఖంపెట్టి భార్య విడ్డలవైపు కాచి, ఒంటిమీద
పలిమెడు కండలేక అంటుదొట్టులతో ఎక్కు
బడ్డ గొడ్డకూచి 10 సంవత్సరాలకు ఒకసారైన
పొరెకు మట్టి ఆనవేయక, చెరువులు తెగిపోయి,
అలుగులులేక ఒకటి పోచ్చెలవంటి చెరువులు వాన
కురికినా నీరునిల్చే ఆధారంలేక యుండి మా
చెలువులకూచి, నీరునిల్చే ప్రదేశములతోగూడ
వీళ్లుగామార్చి వందలాది రూపాయలు పుల్లరు
వసూలుకేయబడుచున్నది.

మా ద గ్గ ర తె ది రిం చి శిస్తులు, పశువు
1 కి 0-8-0 వంతున పుల్లరులు
వసూలుకేస్తూ వైయ కోయకముందు, దబ్బుచె
య్యని అడ్డకట్టముల పాలుకేస్తూ యిప్పు యీ
జమీన్ దారుని అడ్డగించువారెవరు? ఎంతదబ్బు
వచ్చి, రయితులు ఎన్నికష్టముల పాలుకమున,
కనికరములేక వారికి జలాధారము కల్పించేటలలు,
వారి ఆభివృద్ధిహర్షములు జూపే బదులు, వారి
బెంగుకూరు ప్రోగ్రాంలకు, దివాంకీలపై దివాంకీ
లకు, మ్యానేజర్లకు, ఓ న మాలు రాని వసూల్
గురుస్తూ, బక్షీలు, యిష్టమొచ్చిన మాదిరిగా
జర్నకొంటూ యున్నారు. మాకష్టములు ఎప్పుడు
తొలగునో తెలియకున్నది.

ముత్యాలపాటి జమీన్ రైతు.

వం గోలు తా లూ కా రై తు సంఘ
సాధారణ సమావేశము.

యీనెల శే 28-1-35 ది సోమవారం 12
గంటలకు వంగోలులో అయ్యన్న కెట్టి సత్రింలో
క్రియత పోతుల బుచ్చప్ప వాయుడుగారి అధ్య
క్షేత క్రింద జరుగును. నూరివంతుల నిర్మాణ
మున్నా రైతులకు ప్రభుత్వమువారు చేయవలసిన
సహాయములను గురించి తీర్మానములద్వారా చెప్పి
జరుగును గాని అందరు విజ్ఞేయ పూర్వీకము
చువ్వాము.

నూర్సిగుండు రాఘవయ్య,

కార్యదర్శి.

వంగోలు తాలూకా రైతుసంఘము.

గను ఫేవకెన్ పరకులములో చెల్లించవలసినదను,
రాజాగారికారు వర్తరా చరాస్తి జప్తిచేయబడు
చున్నది. గత సంవత్సరపు ఫేవకెన్ చెల్లించున
రెండవదఫా దివాన్ గా నియమించబడిన రావ
మూర్తిగారు స్వంత జబాబు దాకి మీద
య 8,000-0-0 అప్పు తెచ్చి ఫేవకెన్ చెల్లించినారు.
ఒక నితరక.

(విశేషముల అధిప్రాయములకు పత్రికాధిపతులు ప్రత్యేక వాచులుకారు)

జ మి క రై తు శుక్రవారము. 25-1-1935

భూమి శిస్తు నిరయము.

వెంకటగిరి సంస్థానమునకు బ్రిటిష్ వారిచే సేయబడిన సన్నదునందు ఇతర సంస్థానముల సన్నదులకంటె మేలగు విధమున సాకర్యములు కల్పింపబడినవి. ఫేవ్ కన్ నిర్ణయించుటలో రెండు విషయములు మాత్రమే గమనింపబడినవి. యీ ఫేవ్ కన్ నిర్ణయింపబడిన కాలమువరకు వెంకటగిరి రాజ్యాధిపతులు 9,788 మంది పైనికులను పోషించుచుండిరి. ఈ సేవకై ఎట్టేటువారిచే వ్యయపడుటకు బదునుగా మొత్తమును నిర్ధారణచేసి, ఈ మొత్తమును అప్పటి వరకును ఎట్టేటువారు చెల్లించుచుండిన ఫేవ్ కన్ తోడేర్చి, ఈ మొత్తములో నుండి ఉప్పు, సారాయి మొదలగు వాని వలన ఎట్టేటువారికి వచ్చుచుండిన మొత్తములను తోసివేసి మిగిలిన 1,11,000 వరహాల మొత్తమును వెంకటగిరి సంస్థానాధిపతులు చెల్లించవలసిన ఫేవ్ కన్ గా నిర్ణయించిరి. వెంకటగిరివారు ఇంతవరకును పై మొత్తమునకు సమానమగు రూ 3,85,000 మూడు లక్షల, ఎనుబది యైదు వేల రూప్యముల ఫేవ్ కన్ ను చెల్లించుచున్నారు. ఫేవ్ కన్ నిర్ణయింపబడునాటికి వెంకటగిరివారికి ఎట్టేటువలన ఎంత వరుమానము వచ్చుచుండినదియు స్ట్రాటాగారి రిపోర్టునంద గలదు. అప్పటి వరుమానముతో పోల్చుచు మేది ఎట్టేటు వరుమానము ఎన్నిలక్షలకు వృద్ధియైనదియు తెలియగలదు. ఇచ్చట విమర్శింపబడు విషయము భూమిశిస్తుల నిర్ణయమైనందున దానిని గూర్చి మాత్రమే చర్చించుట భావ్యము. సనదునందు శిస్తుల నిర్ణయమును గూర్చి ఏమియు జెప్పబడి యుండలేదని చెప్పియుంటిమి. 1790 సంవత్సర ప్రారంభమునకు నెల్లూరు మండలములకు ఆంగ్లేయుల పరమగుటచే ఇందలి వివిధగ్రామములందలి వరుమానములను వారు నిర్ణయించు కొనవలసివచ్చెను. యీ రివిన్యూ నిర్ణయవిచారణకై ఏర్పడిన అధికారులు రివిన్యూ నిర్ణయవిషయమున గాని, విషయ విషయమున గాని కొంత పద్ధతులను అవగాహించినవారుకారు. నెల్లూరు మండల విచారణకై పరిధమమున నియమించ బడిన జేట్ క్ దొరగారు (1790-92) జిల్లా నంతయు 110 భాగములుగా విభజించి కలుషధతన ఇచ్చుటకు బ్రయత్నించిరి. కాని ఇబారా పద్ధతికి ఎవరును అంగీకరించవలెనన, గ్రామస్థుల పయినను, స్థల కరణముల వైపున వసూలు జబాబుదారీ యుండవలెనను. దీనినిబట్టి సర్కారు గ్రామములలో సయితము అత్యధిక శిస్తులు వసూలు చేయబడినట్లు భావింపదగినను. బుగ్గోలు పల్నాడు వరగణా విచారకు నియమింపబడిన ఎన్ఫ్రీండ్ దొరగారి వాగ్దేయవలన బుగ్గోలు తాలూకాలోని వసూలు విషయమును మిలిటరీ ఫోజ్ రివిన్యూవారికి సహాయము చేయుచుండెననికూడ తెలియుచున్నది. ఇంగ్లీషువారి స్వాధీనమునకు వచ్చిన తరువాత ఈ ప్రాంతమున రివిన్యూ పద్ధతులు మారలేదనియు, పూర్వము మహమ్మదీయుల పాలనమున వృద్ధి చేయబడిన శిస్తులు, పూర్వ ముండిన విధముననే వసూలుచేయబడెననియు విశదమగుచున్నది. శిస్తు వసూలు చేయుచుండిన అముల్తారులు మాత్రము శిస్తు మొత్తములు మాత్రము అట్లెనిలించి యుండినవి. ఇంగ్లీషువారి స్వాధీనమున వచ్చిన గ్రామములకు రైతుకు అమకూలములగు పద్ధతులు కొన్ని కావింపబడెను. కాని జమీందారీ గ్రామములలో భూమిశిస్తుకు దోడు ఉపరిగా వసూలుచేయబడుచుండిన శిస్తులు అట్లే నిలిచియుండెను. ఈ వివిధ శిస్తులు 1908న సంవత్సరము వరకు అనేక జమీందారీలలో వసూలు చేయబడుటయు, దాదాపు 1908న ప్రారంభమైన శాసన విరుద్ధమగు శిస్తులలో కొన్ని భూమిశిస్తులలో కలసి పోవుటయు, జమీందారీ పరిపాలనానుభవము కల వారికి విడితము. జమీందారీలలోని రైతులసితీ దుర్భర మగుటచేతనే గర్వ మెంటువారు ఎట్టేటు ల్యాండు అక్టును నిర్మించిన మనము తెలిసికొను నపుడు, జమీందారైతులు చెల్లించు పన్నుల భారము ఎంత అధికమో మనము తెలిసికొనవచ్చును.

వెంకటగిరి ఎట్టేటు విస్తీర్ణము చిన్న సంస్థానపు విస్తీర్ణమునకు సరిపోవునదిగ నున్నది. వెంకటగిరి సంస్థానాధిపతులకుంపె నివారి యుద్ధములలో సైతము పాల్గొని యుండిరి ఈ కారణములచే చిన్న జమీందారులకిచ్చు గౌరవములకంటె విరుద్ధిక గౌరవములను బోధియుండిరి. అందువలననే, ఇతర జమీందారుల కన్న వెంకటగిరివారికి కొన్ని అధికవసతులు లభించినవి, అధికవసతులు లభించినవన, చరిత్రా లనా విషయమున నిర్భాగములు తక్కువయని చెప్పవలసివచ్చును. ఎట్టేటు పో

రాజమగునదియగుటచే, దాదాపు ముప్పది, నలుబది సంవత్సరములవరకు, పాలన యందు సంకుచిత పద్ధతులు అవలంబింపబడియుండలేదు. పరిపాలనయందు యజమానుల జ్యోతిషములేవందున, అనుభవ శాసనగు తాబేదారులు రైతుల కష్టసుఖములు తెలిసికొని సక్రమపాలన మొనరించిరి. చిల్లని ప్రభుత్వమైనను రైతులకు సంకెటల నేర్పడదు పద్ధతులు లేటు మహారాజా గారి ప్రభుత్వమున ప్రారంభింపబడినవని చెప్పవచ్చును. కాని శిస్తుకు వేయి రూప్యములు వ్యయమైనను ఆకాని మొత్తము డిక్రీయగువరకు లేట్ మహారాజా గారికి దృష్టి యుండెడిది కాదని ఇప్పటికిని జనులు చెప్పుకొను చున్నారు. వారికాలముననే కంచెలను గూర్చిన వివాదములు జనించి వెంకటగిరి ఎట్టేటులోని కంచెలకు ఎట్టేటు వారే స్వంతదారులని న్యాయ స్థానములు తీర్మానించి యుండినవి. ఒకటి రెండు తీర్పులతో ఎట్టేటునందలి కంచెలన్నియు రాజాగారి పరమయి పోయినవి. రైతుల జన్మ హక్కులకు సంబంధించిన అనేక తీర్పులు లేటు మహారాజాగారి కాలముననే ఏర్పడియుండినవి. ఆ తీర్పుల ఫలితములు ఇప్పటి సంతతివారు అనుభవించుచున్నారు.

వెంకటగిరి ఎట్టేటులో దుర్భిక్షము.

కొన్ని ప్రదేశములలో ఈ సంవత్సరము వర్ష ప్రతికూలమువల్ల దుర్భిక్షము తలస్థించిన, వెంకటగిరి యెట్టేటులో మాత్రము జమీందారుగారిలోప మువల గూడ ఈ దుర్భిక్షము సంపాద్యమగుట విచారణీయము. పల్లెలు పశ్చిమకెంపినచో చెరువుల దుస్థితులగూర్చి రైతులచేయు ఆక్రందమునకు చెవులు గడలుబడిపోవుచున్నది. తరములకొలది నీటివసతుల దుస్థితితో బుగ్గిరిపోవు పల్లెలు యీ ఎట్టేటులో అసంతోషముగా కానవచ్చును. పశ్చిమకాలములో వర్షములు వ్యవసాయములకు చాలి చాల నట్లు మరయుచుండుటచే జలాధారములు గుడ్డి యందుండుచోట్ల ఆగిరిపోటి వర్షమునకు వచ్చు నీరు వైతము భరింపలేక జలాశయములు లేకుండ పోవుచే మరొక దుస్థితి తలస్థించినది.

ఈ జిల్లాలో వర్షములు ఈ సంవత్సరము చాలినంత కరువలేదు. చాలా వెనుక చిక్కి కురియుటచే ముందువేన్నీ వైల్లు పడిపోయినవి. వెనుక చిక్కి వైట్ల వైట్ల నీరు చాలలేదు. ఈ పరిస్థితులలో ఈ యెట్టేటులో చాలా భాగము వైల్లు యండిపోయినవి. వెంకటగిరి, పోలూరు, నాయుడుపేట వల్లూ తాలూకాలలో చాలా భాగము యండిపోయినట్లు వార్తలు వచ్చుచున్నవి. వల్లూ తాలూకాలో 36 గ్రామాలకు వైల్లు యండి పోయినట్లు తెలియుచున్నది. వెంకటగిరి రివాసు గారు వెంటనే తగు ఏర్పాటులేసి సుత్తిబోయిన ప్రదేశములలో వెంటనే రెక్కలు రెప్పిచేయించి అధికావధి తగ్గి చేయించి రివాసుకొచ్చే ఏర్పాటుచేయుట చాలా అవసరము. రెక్కలను వెంటనే ఎప్పటి కప్పుడు రివాసుగారు స్వయముగా తెప్పించు కొనవలెను. వైల్లు యండిపోయి రైతులు తిండి పశువులకు గడ్డి లేక ఆల్లారు చుండ ఇతర పనులుచేసి అధికావధి అవకాలకు ఏర్పాటుండుట సంతోషకరము. ఈ సంవత్సరమైనను రివాసుగారు సరియగు ఏర్పాటులేసి లంచాలభావ తీకుండ శిస్తు మదరా యప్పించు లాగి ఉత్తుని కొనుచున్నాము.

మల్లాంతాలూకా జమీందారైతులమహాసభ. 24-2-35 తేది ఆదివారము మల్లా గ్రామంలో జరుగును. వివరములు ముందు ప్రకటింపబడును. దువ్వూరు బలరామిరెడ్డి, మల్లాం, 24-1-35.

రాయలసీమ కలవు. కర్నూలు జిల్లాలోని డోకు డివిజనులోని రైతుల దుర్భిక్ష చాల విపరీతముగ నున్నది. పంటలు పూర్తిగా చెడిపోయినప్పటికిని, రివిన్యూ అధికారులు శిస్తులను పూర్తిగా నిర్దాక్షిణ్యముగా వసూలుచేయుచున్నారు. కూలివారి దొరకని కేదజనులందరను, గ్రామములను విడిచిపెట్టి, పశువులను అమ్ముకొని, సిరిసేలు తాలూకావను, సంద్యాల తాలూకావను పోవుచున్నారు. పశువులకు మేత కూడలేదు. ఈ తాకులను పశువులకు మేతపెట్టుచున్నారు ఇందువల్ల పశువులకు బాధ్యములు కలుగుచున్నవి.

చిత్తూరు జిల్లాలో రెమిషన్. చిత్తూరు జిల్లాలో షాహు పరిశీతులు వ్యాపించి యన్న ప్రాంతములలో శిస్తు రిమిషనుల గురించి రివిన్యూ బోర్డువారు గా వినించిన శిఫార్సును, ప్రభుత్వము వారంగీకరించినది తెలియుచున్నది. మదనపల్లి, వాయల్పాడు తాలూకాలలో మామూలు బంజరు, తోపులు, మాతులకొండ నీరు పారుదలయగు భూములు పత్తి మిగత మెరక భూములపై శిస్తును రూపాయికి అయిదు అణాల చొప్పున రిమిషను చేయవలెనని రివిన్యూ బోర్డు వారు శిఫార్సు చేసెరి.

శరతు చంద్ర బోసుగారు వైస్రాయి, అందరి కాసనభ్యులకు వలె వీరికిని ఆప్యాయము పంపినవూడ, ఇండియా ప్రభుత్వము వారు విడుదల చేయరైరి. నిర్బంధ స్థానముగనుక ప్రియ:గురు తీసుక పోవడిరి.

ఇండి వెండెంటు పత్తము. 16 గురు ఆసెంట్ల సభ్యులు ఇండి వెండెంటు పత్తమునుండుటకు తీర్మానించిరి. జిల్లా గారు నాయకులు; కొవాట్టి జూనియర్ గారు ఉపనాయకులు, కాంగ్రెసు పార్టీ తరువార ఇదియే పెద్ద పత్తముగానుండును.

నెల్లూరు డి|| ము|| కోరులో ఆసలు సె. 795/11 న కామిశేట్టి లక్ష్మీనారాయణుని — వాది. యది రి మాగుంట వెంకటరెడ్డి — ప/లివాది. వాదితరపు దావానోటిను. యీ సెంటు వాది నీమీన పోకోలు. వాకి రాలియుకొనుటకు దావా రెచ్చినందుకు కోర్టువారు శోటిమ నిమిత్తం రే 29-1-35 రి వాయిదా చేసి నున్నారు. పదవ లేదన నీవు కోర్టులో ఉత్తర నీకుల ఆక్షేపణలను తెలుపుకొనని యెడల ఈ దావా నీహోక్షములో తీర్మానింపబడునని యందువల్ల తెల్పడమైరి. చూడి విశ్వనాథం, వాది వీడియ.

భారతశాసనసభ

ప్రభుత్వపరాజయము

గ్రామ పారిశ్రామిక సంఘముపట్ల ప్రభుత్వ వైఖరిపై తీవ్రప్రతిఘటనము.

కాంగ్రెసువారి అభిశంస తీర్మానము ఆమోదించబడుట.

ప్రజా ప్రతినిధులకు 68 వోట్లు ప్రభుత్వమువారికి 54 వోట్లు.

తాత్కాలిక అధ్యక్షుడు

స్పీకర్ అధ్యక్షుడు నియమించబడు వరకు ప్రభుత్వమువారు రైస్ సెంటు కర్నూల్ సర్ పార్టీగిడ్డిగారిని కాసన సభాధ్యక్షులుగా నియమించిరి.

21-వ తేది

5 వ భారత శాసనసభా సమావేశము 21 తేది సర్. పార్టీగిడ్డిగా రధ్యక్షులకు పార్టీరంధ్ర మయ్యెను. కాంగ్రెసు సభ్యులందఱును శిల్ల ఖద్దరు టోపీలు ధరించికెట్టిరి. ప్రేక్షక స్థానములు పూర్తిగా నిండియుండెను.

గవర్నరు జనరల్ సందేశము.

గవర్నరు జనరల్ గారి సందేశమును కార్యదర్శి గారు మొదటవదిలిరి. అత్రుడు సభ్యులందఱును లేచి నిలువడిరి. తరువాత గిడ్డి గారు అధ్యక్షత వహించిరి.

పిచ్చుకు సభ్యులు ప్రమాణములను చేసిరి. 142 మంది సభ్యులలో 132 మంది సేతు ప్రమాణములను చేసిరి.

సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు వేదికవద్దకు ప్రమాణము గైకొనుటకు వెదులుమన్నుపురు సర్. మల్లుగంకెట్టిగారిని ఓడించిన వారిత సేనని ప్రభుత్వ సభ్యులు ఒకరితో నొకరు చెప్పుకొనిరి. కెట్టి గారు కీవిగ ప్రమాణముగైకొనిరి. ప్రతికూల పక్ష వాయువుడగుటచే భూలాభాయ దేశాయిగారికి ఘనమగు స్వాగత మొసగుటయెను.

శ్రీమతి సోదనిదేవిగారు కాంగ్రెసు వర్గింగు కమిటీ తరఫున చర్చలను ఆలకించుచుండెను.

గాంధీ మహాత్ముని గృహపరిశ్రమల సంఘమును గూర్చి వారతనమువారు రహస్యముగా సర్దుకలరులను పంపించునదానిని గూర్చి చర్చించుటకు సభనిలుపలెనని సత్యమూర్తిగారు పండిత తీర్మానము సాయంత్రము 4 గంటలకు చర్చకు వచ్చెను.

ప్రభుత్వ ప్రకటనలో గాగ్రు పారిశ్రామిక సంఘమునకు సంబంధించిన భాగములను మాత్రము చర్చించవచ్చునని అధ్యక్షుడు నిర్ణయించెను.

సత్యమూర్తి గారి ప్రతిపాదనము.

సభ్యులను జూరీచేసినందులకు ప్రభుత్వము వారు గర్వపడుచో తమంతట తామే ప్రకటనమును వారెందుకు బహిరంగ పరుపలేదని ఆయన అడిగెను. సభ్యులనుండి కొన్ని భాగములను సభ్యులందఱు అభిగమించుటకు ప్రకటించబడిన అనుమానము గౌరవముగల మే ప్రభుత్వమువారు సుచూచదగినదిగాదనిరి. సాయాస్యప్రజల సేన చేయుట ప్రజలు తోడ్పడవలెనని ప్రభుత్వము వారు వినుగు విరామములేక చెప్పుచు, నాయకులు ఆ పనికి బూతుకొనినప్పుడు, వారి సమూహించి వారి ప్రయత్నములకు అభి కాము తోడ్పడరాదని చెప్పుట యంతమాత్రమును కర్రమైదె కాదనిచెప్పిరి. నాయకులు చెప్పుమాటలమీదను, చేయని పనుల మీదను, ప్రభుత్వము

వారాధారపడిక, వాయువుల యభిప్రాయములని తామూ పొందుచు వానిపై నాధారపడినచో, భారతదేశములో సేనయేదయు సాధ్యము కాదనిరి. కాంగ్రెసువారు గాగ్రు పారిశ్రామిక సంఘమువారి జనసామాన్యముతో తీవ్రమై పోయెదరని ప్రభుత్వమువారు దయపడి రహస్య ప్రకటనలో కాంగ్రెసువారి యుద్దేశ్యమును వమ్ముచేయగోరిరి. గాగ్రు పారిశ్రామిక సంఘం కార్యక్రమమునకును, రాజకీయములకును సంబంధమేమియు లేదని మహాత్ముడు చెప్పియుండెను.

క్రేయక్ గారు:—ప్రభుత్వ వైఖరిని వివరించుచు మహాం మెంబరుగారు క్రయక్ గారు మాటలాడిరి. ప్రభుత్వ సభ్యులకు ఎట్లో ప్రభుత్వమువారివద్ద పారిశ్రామిక బడినదియు, ఇందు చివరయై చర్చ జరుగుట తనకు సంతోష కేయని చెప్పెను. ప్రకటన రహస్య మైనదనియు, ప్రభుత్వమువారి తాత్కాలికాభిప్రాయములందులో తెలుపబడినదియు చెప్పిరి. ప్రకటనలో తెలుపబడిన విషయములన్నియు నిజమని చెప్పుటకు ప్రమాణములచూపిరి.

ఫజల్ హక్కుగారు:—ఫజల్ హక్కుగారు ప్రతిపాదనమును సమర్థించుచు రహస్య ప్రకటనలును, రహస్యపద్ధతులను విదేశములలో చాల అన్యాయముగా పరిణమించెననిరి. అట్టి పద్ధతులను భారతదేశములో ప్రవేశపెట్టరాదని ప్రభుత్వమువారిని హెచ్చరించెను.

డా॥ బెనర్జీ:—భారతదేశములో ప్రజలక్షేమము, గాగ్రుములక్షేమము మీద నాధారపడియున్నదనియు, గ్రామపురస్థిర్యమునందు యంతవరకు ప్రభుత్వమువారిమీయ చేయకుండుట తోచనీయమనియు, అత్యధిక సంఖ్యాకులగు ప్రజల పక్షమున మాటలాడగల కాంగ్రెసు మహాసభి గాగ్రు పునరుద్ధరణకై ప్రయత్నించుచున్న పురుష ప్రభుత్వమువారు ప్రతిఘటించుట సమంజసము కాదనిరి.

లా మెంబరుగారు:—సంఘము యొక్క ఉద్దేశ్యము, ప్రజాసామాన్యమును క్రేషేజారాజకీయోద్దేశ్యముల పునరొగించుటకు వీలగునట్లు తర్కీదు చేయుటయై యున్నదనియు, కాసనోల్లంఘనమునకు వాటికాపు రాజకీయముల కన్నీటికిని ప్రభుత్వమువారు ప్రమేకులగుననియు చెప్పిరి.

జిన్నాగారు:—సత్యసభాపుడని గాంధీగారిని మీరే అంగీకరించిరి. తనకు ఈసంఘము సేర్వయములో రాజకీయోద్దేశ్యము లేమియును లేదని గాంధీగారికి తెలిసెను. ప్రభుత్వము వారిని తృప్తిపరచుటకు ఈప్రకటనముకంటె యేమికావలెననిరి.

లా మెంబరు:—కాసనోల్లంఘనమును తాత్కాలికముగ విరమించితినిని చెప్పక పూర్తిగా మాని చేసితిమని మహాత్ముడు రెండుమాటలు నుడిచిచోచాడనిరి.

అప్పటికి 6 గంటలయ్యెను. ఓటులేకుండ ప్రతిపాదనముపై చర్చముగింపబడినది.

సానుభూతి తీర్మానము.

బి. ఎన్. సర్కార్, సర్. జిల్లుజ్ఞా సుహాగ్లర్, ఇ. ఎల్. వైస్, అధ్యయంకు, బ్రిజ్ షర్ గాగ్రుల మరణమునకు సంతాపము తెలుపుచు తీర్మానములు గావించబడినవి.

22-వ తేది

కరణ్ చంద్ర బోసుగారిని ప్రభుత్వమువారు సభకు రానివ్వకుండుట కాంగ్రెసు పక్షమువారు ఆడిజరక్ మెంటు ప్రతిపాదనమును గావించిరి.

కాంగ్రెసువారు అడిజరక్ మెంటు ప్రతిపాదనమును గావించుచు బోసుగారిని ప్రభుత్వమువారు ఎన్నికకు నిలువనిచ్చిరినియు, న్యాయ సమర్థముగా బోసుగారు సభ కెన్నకొనబడినదియు, గతెట్టులో గూడ ఆయన ఎన్నకొనబడినటుల ప్రకటించ బడినదియు, గవర్నరు జనరలు ఆయనను సభలు ఆహ్వానించెననియు, పార్లమెంటువారు చేసిన చట్టమువ్యాం యయ్యబడిన హక్కులు, ఇండియా చట్టమువలన తీసివేయబడ బాలననియు చెప్పెను.

లా మెంబరుగారు:—లా మెంబరుగారు సర్. ఎన్. ఎన్. సర్కార్ గారు ప్రభుత్వవైఖరిని వివరించిరి.

భూలాభాయ దేశాయిగారు:—అధికారవర్గమువారు బోసుగారిని సభకురానివ్వక పోవుట వలన వారివైఖ్యను ప్రకటన కాదనియు, ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులసహాయమును సభవారు పొందదగియుండగా అట్టిసహాయమును సభవారికి లేకుండ చేయుట యగుననియు, బోసు గారు న్యాయస్థానములో కీర్తింపబడి యుండలేదనియు, కాసనసభ గారి అధికారములు సాధారణ కోర్టులకంటె యెక్కువ పరిశ్రమైనవనియు, కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు కాసన సభ్యులలో నొకరిని, సభకు హాజరు కానివ్వకుండ చేయుచున్నారనియు దీర్ఘ కరతాళనముల మధ్య ప్రభుత్వ ప్రతిపక్ష వాయువుడగు భూలాభాయ దేశాయిగారు వుపసన్నునిచిరి.

జిన్నాగారు:—భారత శాసనసభ్యులే విచారణ లేకుండ చెరసాలలో నుంచబడిన కనుక అభిశంసించదగినదే అనెను.

సర్ కాన్స్టేబులగారు:—లా, ఆర్డరును రక్షించుటకై బోసును చెరసాలలో నుంచుట అవసరమైనచో ప్రభుత్వమువారు కాసనసభ్యులగు ముగ్గురు సుప్రసిద్ధిన్యాయవాదులకు సాక్ష్యము నంతయు చూపవలెననియు, ఇట్లుకానిచో బోసుగారిని విడుదల చేయవలెననియు కోరిరి.

ఈవిషయము ప్రభుత్వమువారు విచారించుచో వోటులేకుండ చేయుటకు సర్ కాన్స్టేబులగారు గాంధీగారినిరి కానిఅట్లు చేయుటకు ప్రభుత్వమువారికి రింపలేద. అంతట వోటింగు జరిగెను.

జిన్నాగారితో కలసి 14 మంది ఇండియన్ డెంటు లెటరుస్టులు నుండిరి. కాంగ్రెసు వారును, బాతీయ వారులుకాని 8 మంది ప్రతిపాదనమునకు అనుకూలముగ వోటుచేసిరి. ఈ క్రింది ప్రజానియోజిత సభ్యులు ప్రభుత్వమువారి పక్షమున వోటు చేసిరి. కొల్లాగోడు రాజాగారు, విజయ నగర మహారాజుమార్, మరి 8 మంది. ప్రతిపాదనమునకు అనుకూలముగ 58 వోట్లును ప్రతికూలముగ 54 వోట్లును వచ్చుటచే నామోదించబడినది.

తే 23 ది తే 24 ది అధ్యక్షుని ఎన్నిక జరుగుదుటచే కాన్వాసింగు చేసుకొనుటకై తే 23 ది సభ జరుగెను.

పురుషాదివపుటకు తీర్మానములు.

దేశములో ప్రతియున్న నిరుద్యోగమును తొలగించుటకు తగిన చర్యకైకొనవలెననియు, అట్లుగా ఒడిచడిక ఆంతరించవలెననియు, కాంగ్రెసు పార్టీవారు కొనినవారు. ప్రత్యక్షముగా గాని మోక్షముగా గాని, బహిరంగ విచారణ లేకుండ, నిర్బంధించు అధికారమును అధికారులకొసగు చట్టములను చెప్పినే రద్దుపరచవలెననియు, సంస్కరణములను 1936 ప్రారంభమునకు అములలో పెట్టవలెననియు ప్రకర్త కాబడిన ప్రజానియోజిత సభకును ధనములందును వీధిరైతులకే యెడన వలెనని ముకయెక తీర్మానమును ప్రజాసామాన్యము కొనినవచ్చెను. యాప్రయోజనముచేయువారి పోకర్త్యము 3వ క్లాసులందును ఎక్కువ చేయవలెనని కార్యకేయహక్కుకై కాక్ట్యుగాను కోరిరి. విదేశపు విద్యార్థులను విద్య అవుచేసి ఇచ్చితిరియ్యు అమ్మమహా పుత్రుల ఎక్కువ చేయవలెనని బి. ఎన్, ఎన్, కాసన గారు తీర్మానము కొనినవారు.

మద్రాసు శాసనసభ.

గవర్నరుగారు జాయింటు పార్లమెంటుకి రిపోర్టును సమర్పించుట.

దక్షిణ కనరా రిసెటిల్ మెంటు

ప్రభుత్వ పరాజయము.

21 తేది ఉదయం సమావేశ మయ్యెను. సభా కార్యక్రమము గవర్నరుగారి ప్రసంగతమతో ప్రారంభమయ్యెను. జా. పా. క. రిపోర్టును సమర్పించిరి.

తరువాత సంగం ఆయ్యంగారు, బొల్లిని మునుస్వామినాయుడుగారల మరణమునకు సభ వారు విచారమును పెట్టడించు తీర్మానముల గావించిరి.

స ప్లి మెంట్ రి గాంగ్ లు.

రియనేల్వేలి జిల్లాలోని మంగంవైమనూరు కాలనల మరమ్మతు చేయుటకును, ఇతర ఇరిగేషను పనులకును రు 109500 లు; కావేరీ, మెట్టూరి పార్టీకెట్టనకుగాను అడవు వ్యయముకొంద 458,000లు; స్థానికసంఘముల ఎన్నికలవ్యయము క్రింద రు 24300 లు; ప్లస్ మెంటురీ గ్రాంట్లుఆమోదించబడినవి. 4 గంటలకు ప్లస్ మెంటురీ గాంగ్ లులపై చర్చ నిలిపివేయబడి తిరి ఎ. వి. కెట్టిగారు దక్షిణ కనరాజిల్లానుందలి ప్రజలు మొక్కోయనుచుండగా, ప్రభుత్వమువారి సమయముననే రిసెటిల్ మెంటు ప్రయత్నములను కావించుచున్నందులకు ప్రభుత్వచర్య పట్ల తమ అసంతృప్తిని ప్రకటించుటకై తెచ్చిన ప్రతిపాదన చర్చకు వచ్చెను. తీవ్రచర్చ జరిగి ఉపపాదన వోటుకు చెట్టుబడి 38 మంది అనుకూలురు 32 మంది ప్రతికూలురుతో నామోదించబడినది.

22 తేది మైకారా మైదో ఎలక్ట్రీక్ స్కీమునకు రు 60,000 లు; చెరువు పండ్లవోటుల పునరుద్ధరణ కాలకు రు 38600 లు; ప్లస్ మెంటురీ గాంగ్ లులు అంగీకరింపబడినవి.

చెన్నమరమందలి పారిశ్రామిక కుటుంబముల ఆదాయ వ్యయములను విచారించుటకై 1000 లు; అడయూరు నందున్న "బ్యాడ్డికాసిలు" అను ప్రభుత్వ ధనవనముకు మరమ్మతులు చేయించుటకై రు 80000 లు; ప్లస్ మెంటురీ గాంగ్ లులు అంగీకరింపబడినవి.

క్రైస్తవ వివాహముల ఖాయముచేయుట్లు చట్టసమర్థముగా చేయుటందులకై సవరణచట్టము ఆర్థికసభ్యుడు ఉపపాదించగా ఆమోదించబడినది.

కెల్లెలను నిరోధించుట కొక తీర్మానము బొట్టిలి రాజాగారిచే సుపపాదించబడి సెలక్టు కమిటీకి విచారణకు పంపబడుట్లు ఆమోదించబడినది. పార్టీధమక విద్యాసవరణచట్టమును సవరించుటకై ఏర్పడిన సెలక్టు కమిటీవారి నివేదిక ప్రవేశపెట్టబడి, ఒక్కొక్క క్లాసుగ వోటుకు చెట్టుబడి నామోదించబడినది.

హిందూ ధర్మారాయ శాసనమును సవరించుటకై కోటిరెడ్డిగారు తెచ్చినచట్టము చెర్చకు వచ్చెను. చట్టముందలి 8, 9, 10, 11 క్లాసులకై కొంత చర్చ జరిగినదివన, కొన్ని పదముల మార్పులలో క్లాసులన్నియు అంగీకరింపబడినవి.

అంతట సభవారు ఫలవారమునకు లేచిరి.

అధ్యక్షులపదవికినామినేషను

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుగా బి. ఎ. కే. వెమ్మనగారు; ఇండియన్ డెంటు అధ్యక్షుగా సర్ జిల్లుజ్ఞా హిందూ గారును నిలువడి తే 22 ది నామినేషనుకు రాజులు చేయుటయెను. సర్ నులం హక్కును హిందూముట్లా గారును, మరి కొందఱును నూచే పోటీ చేతెదరని తెలియుచున్నది.

తే 23 కి మద్రాసు 12 గంటల వోటు నామినేషనుల గైకొనుటయెను.

వెంకటగిరి ఎస్టేటు.

నాయుడుపేట తాలూకా నీటివనరుల
ను స్థితి.

మేనూరు, భీమవరం, చిగురుపాడు, గ్రద్ద
గుంట వున్న పట్టణ వైరా గ్రామాదులకు ముఖ్య
ముఖ్యముంది పావునలయ్యే యేటికాల్వ
వోటివున్నది. యీకాల్వ యీగ్రామములకు 8 మైళ్ల
దూరములోనుంది వుట్టి వస్తున్నది. యీకాల్వ
ఆధారమున వెంకటగిరి సంస్థానవారికి యీమారు
80 వేల రూపాయలు కిస్తు చెల్లవలెను. రైతు
లకు యింతకు 4 శాతములు ఆదాయము వుండ
వలెను. యీకాల్వ యీమారు 16 సంవత్సరముల
క్రిందకు కురిసిన వెల్లువవార పురాపామునకు
కాల్వ మొగాళములో వక పయిలమునం యిటుక
మెత్తువెట్టి కాల్వరూపమే లేకుండా యేటిలో
కలిసిపోయింది. కి మయిల్లమారుములో వకగండిన్ని
2 మయిల్ల మారుములో వకగండిన్ని తేగి యేటిలో
కాల్వ కలిసిపోయినది. ఆ లగాదురు రైతులు
శ్రీ సంస్థానవారికి అనేకమైన అరికలుగాను
సమక్షములో చెప్పుకున్నందుకు రియతుల మొర
అలకించి కాల్వస్థితి తినిగీచేసవారు లేకనే
పోయిరి. అదిమొదలు పురిసంవత్సరం వర్షాధార
మున వెట్టెవాడసంబావు వయిరా పయిల్లకు వక
తడి ఆయనా నీళ్ళుపారక వెన్ను కియకనే ఎండి
పోతూవచ్చినది. క్షిలుమార్కించాదాదిడి కివన్యూ
ఇక వెన్నుల్లు తిహాళిలుదాదు వయిరాలు దివాంజీ
గారి వుత్తర్య ఆయనని రైతులను నిర్బంధించి
కొంతవరకు వమాలుచేస్తు వచ్చినారు. అంకారు
ధర కలిగియండినందున మంగళమాత్రిములు సహా
అమ్మి కొంతవరకు చెల్లించుతూ వచ్చినారు. కి
సంవత్సరముల ఆఖరున యీచెల్లించింది వెల్లులు
వేయకనే కివన్యూకోర్టులో దావాలుచేసి యిక్స్
పార్టీ దిక్కిరియిపోయింది. ఆ ప్రకారం చాలా
రైతులకు నష్టకష్టపడుస్తు వచ్చినారు. కి సంవత్స
రముల క్రిందకు జరిగిన కవుకసిల్ మెంబర్ల
ఎల్క్షన్లో శ్రీ కుమారరాజుగారికి వోట్లు
యివ్వవలసినట్లు నిర్బంధనం చేసినారు. అప్పట్లో
యీకాల్వ స్థితిని మాడిక్రిలు స్థితిని చెప్పు
కున్నాము. ఆకాలములో వారియొక్క పనులు
నెరవేర్చుకొనుటకు నూత్న కాల్వను త్రొవ్వటకు
య 16000 లకు కాల్వొక్క చేస్తు దిక్కిలలో నూటి
కి 25 రూపాయల దామాషా లోకివేరి వనూలు
చేయవలసినట్లు వుత్తర్య యిచ్చినారు. మూడు
సంవత్సరములుగా మరమ్మతు యీలాకా అధికార
ములు యీకాల్వను త్రొవ్వించుతూ అనేక కుభ
కార్యములు సందంబులువేడుకలతో యీసంవత్సరం
దిశించు వరకు జరుగుతూ, అప్పట్లో మామైన్
ఎండిపోతూ వుండినాన్ని మేము చెప్పుకునే
భూమిని కుమారరాజు గారు త్వరపెట్టగా
2 మైళ్ల దూరములోవుండే గండికి యిసుక కట్టి
తాటాకుకప్పినారు. యీగండి 2 ఫర్లంగులు
దూరం కలిగియున్నది. యీగండి నుంచి కి అడు
గుల మిట్టతో కాల్వను త్రొవ్వించి కాల్వ పూర్తి
అయినది.

కాల్వ మొగాళములో యేటికి రైతులు అంజ
తో కట్టికట్టుకున్నయెడల సీన్లు కాల్వను విడు
స్తావని చెప్పినందు యీవ్యాది రైతులను
అన్నంతని కాలంలో పనులతో 3000 వం
9 శాతము పోయి అంతగా అయిదు అడుగుల
యెత్తున 1/2 మైలు దూరం కట్టి అవల వల్లము
పచ్చిక కెల్లవల్లము, యిసుక వల్లము కట్టినారు.
5 అడుగుల సీన్లు యేటిక వున్నవి. కాల్వకు
యొక్కలేదు. ఆ పాయలైతము యింజనీరునూచర్
రైతు వోతు కియత వెట్టెవారు కాల్వ

ఒంగోలు తాలూకా రయితు మహాసభ.

ఒంగోలు తాలూకా రైతుమహాసభ ఈవెల
15 తేది మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు ఒంగోలు
తాలూకా టంగుటూరు గ్రామం మజరా కాకు
టూరుపాడెంలో శ్రీయుత వెదవాడ గోపాల
రెడ్డిగారధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. ఆసభకు సమా
వములోనుండు కందుకూరు తాలూకా వుత్తరపు
లేంజియకు కొందరికంటే గ్రామముల నుండి
చాలమంది రైతు ప్రముఖులు వచ్చియుండిరి.
పుమారు ఏదేనిమిది వందలవంద రయితులు
సభ వలంకరించిరి. గ్రామములోనున్న శ్రీలు
వంద మందికి వైగా సభకు విచ్చేసి, ఉపన్యా
పములను మిగుల శ్రద్ధతో అలకించుచుండిరి.
వైవసోగ్గిన ముగియగానే శ్రీయుత బ్రహ్మ
వెంకటాచార్య వాయుడుగారు, పార్లమెంటువన్యా
సము నోసంగిరి. ఆందులో యిప్పుడు మనుషటి
వలే రయితులు తానము వహించియుండరాద
నియు, త్వరలో సంస్కరణములుద్వారా రాష్ట్రీ
య స్వాతంత్ర్యము కానున్నదనియు, అప్పుడు
రయితులు తమ పురినిధులద్వారా వ్యవహారము
లను నిర్వహించుకోవలసి యుండుననియు, దానికి
తగినపురినిధులను అనగా స్వార్థత్యాగులైనట్టియు,
రైతు సమస్యలు చక్కగా గ్రహించినట్టి పురి
నిధులను ఎన్నుకొని యెడల తమకుతామే హాని
చేసుకొనిన వారగుచుననియు, మొగమోటుమి
లును, కులగోరిములను పాటింపక, తగిన ప్రతి
నిధులను ఎన్నుకొనవలసిన ధర్మము తమదైయు
న్నదనియు, మొదలగు సంగతులను గురించి
చెప్పిరి.

ఆధ్యక్షులు తన ఆధ్యక్షోపన్యాసమును రైతు
లెన్నుకొను శ్రుతినిధులు తాము ఎపార్టీకి చెంద
కుండ స్వతంత్రులుగా వున్నందువల్ల ఏపని చేయ
జాలననియు, దేశములో నుండు అన్ని పార్టీలలో
కాంగ్రెసు పార్టీ వక్కటియే స్వార్థరహితమైన
పార్టీ యగుటవలన, ఆ పార్టీకి సంబంధించిన వారి
నే రైతులు తమ ప్రతినిధులుగా కాసన సభలకు
పంపుకొనిన యెడల, తమ కష్టములు నివారించు
కొనగల రనియు, రైతులు ముఖ్యముగ రైతుసంఘ
ములు ప్రతి గ్రామముందు స్థాపించుకొని, వారి
కష్టములను, నివారించుకొన ప్రయత్నించ వలయు
ననియు దీర్ఘోపన్యాసము గావించిరి.

అనేక ముఖ్య తీర్మానములు కావించబడెను.
ఈసంవత్సరం 100కి 25 వంతున రెమిషన్ యివ్వ
వలసినదిగా ప్రభుత్వమువారిది ప్రార్థించున్నారని
తీర్మానించబడెను. స్వకీయ విలేకరి.

ఇందుకూరుపేట ఫిర్యా యానాచులసభ

13 తేది వై ఫిర్యా యానాచులు నెల్లూరు
తాలూకా మైసాడు గ్రామమున శ్రీయుత వెన్నె
లకంటి రాఘవయ్యగారధ్యక్షతక్రింద సమావేశ
మైరి. ఇందుకూరుపేట ఫిర్యా యానాచిసంఘ
మును స్థాపించవలసినట్లు తీర్మానించబడెను. త్వ
రలో జిల్లాయానాచుల సంఘము, మహాసభ జరుగ
బడునటుల తెలియుచున్నది.

మొగాళం వద్ద మకాంవేరి వుండే మరువటికోణ
వుదయం మమ్మలను గమ్మని వారు అచ్చటనే
వుంటామనిన్నీ మరువటి కోణాన సీట్లు పొందించే
లాగు చెప్పినారు. వూరిపాటు ప్రకారం మరువటి
కోణ వుదయం మేము పొయ్యెవరకు మేము కట్టి
న కట్టతేగి యేటిక సీట్లుపోతూ వుండినది. ఈ
అధికారములు యెదమమ్మ అచ్చటలేను. యింతవర
కు ఆ అధికారములు యెట్లు పోయి
నది తెలియలేను. మావయిల్ల ఎండిపోయి నుక్కి
బోయియు దాఖల్ చేయుచున్నాము. మేము యే
లేకం పోవలెనో యే ధర్మాదులు మమ్మలను
కాపాడుదురల్ అని అల్లాడు చున్నాము.
అవతరణ.

గుంటూరు జిల్లా రయితు సంఘము.

గుంటూరుజిల్లా రైతుసంఘ మనన కాన్య
నిర్వాహక వర్గము తే 15 ది నిడుక్రొలులో
శ్రీరామసేను విద్యాలయముందు శ్రీయుత పాటి
బండ సీతారాయయ్య చాదరిగారధ్యక్షత క్రింద
జరిగెను. "రైతుల హక్కుల సంరక్షణకై శీత్రము
గా పాటుపడుచున్న జమీన్ రైతుల ప్రతియొక్క
రైతు సేవను యీ సంఘమువారు ప్రశంసించుచు
జిల్లాలోని రైతు రెల్లరు ఆపత్రికకు, సహాయపడ
పార్థించుచున్నారని" యొక తీర్మానము గావించ
బడెను. ఇంతవరకు రైతు సంఘాలులేని గ్రామా
లలో వెంటనే సంఘములు స్థాపించి, రైతుల
హక్కుల సంరక్షణకై పాటుపడు టవసరమని
యీ సంఘమువారు జిల్లా రైతులను హెచ్చరించు
చున్నారని మరొక తీర్మానము కలదు.

జాయంట పార్లమెంటుకి కమిటీ రిపోర్టును
యీ సంఘమువారు నిరసించిరి.

రాయలసీమ కలవు నివారణదినపు పేర్కాట్లు
చేయుటకును, సహాయనిధి వనూలు చేయుట
కును ఉపసంఘము ఎన్నుకొనబడెను.

కిస్తు తగ్గుదల విషయములో ప్రభుత్వము
వారు చేసిన ప్రకటన అసంపూర్ణమనియు, అద
నుము మూడవవంతువరకైన కిస్తును తగ్గించవలసిన
దనియు, అట్టి తగ్గుదలకై సర్వవిధముల పోరాడి
ప్రభుత్వము అట్టి తగ్గుదలకు అంగీకరింపనివో
ల్యాండు కివన్యూ గ్రాంటును కాన్సిలులో త్రొ
సివేసెదమని ముందుగానే ప్రయత్నవచి, పిమ్మట
త్రొసివేయు కాన్సిలు సభ్యులే రైతుల విశ్వాస
మునకు పాత్రులు కాగలరని యీసంఘమువారు
కాసన సభ్యులను హెచ్చరించుచున్నారని తీర్మా
నింపబడెను.

అనేక యితర తీర్మానములు ఆ మోదింప
బడెను.

నెల్లూరుమండల యువజన మహాసభ.

20 తేది మధ్యాహ్నం నెల్లూరు మండల
యువజన మహాసభ శ్రీయుత యనమండ్రే సంత
వయ్యగారధ్యక్షతక్రింద నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రె
సు ఆఫీసులో జరిగెను. నూతన కాన్యనిర్వాహక
వర్గమునకు శ్రీయుత వెదవాడ గోపాలరెడ్డిగార
ధ్యక్షులుగాను, యనమండ్రే సంతవయ్యగార
యపాధ్యక్షులుగా వరింపబడిరి. అనేకతీర్మానములు
గావించబడెను.

రెడ్డి వుబ్బసనివారణి.

1/4 బొన్ను రెడ్డింపు జలముచేర్చి వేదిం
చిన ఉబ్బస దగ్గును తేతదమే హరించి
పూర్ణమునకు నుఖమును, మనస్సునకు ఆనంద
మును, దే హమునకు ఆ శో గ్య ము ను
కలిగించును.

1/2 హను రు 2-4-0
1/4 హను రు 1-4-0
జి. యెరుకల రెడ్డి
ప్రావ్రేురు.
శ్రీ. చె. ఆ. రెడ్డి ఫార్మ న్యూటికల్
వర్కుస్, పొద్దుటూరు.

నెల్లూరుజిల్లా శ్రీశ్రీయు శాలివాహన (కుమ్మరుల) మహాసభ.

మార్చివెల కి తేది మహాసభకార్యి పర్యవ
మున వైవహాసభ నెల్లూరు మూలపేటలో చేం
చేసియుండు శ్రీ నీలకంఠేశ్వర దేవాలయమునందు
జరుగును. మద్రాసు నుంచి కులాలసంఘ కార్య
దర్శి డబ్ల్యు. కె. వడియార్. డి. ఎ., డి. యల్.,
గారున్ను, యస్. సత్యదానంద పిల్ల. డి. ఎ.
డి. యల్. గారున్ను, ఎద్యకేమకర్ ఆఫీసరు,
మద్రాసు కార్యకేమను మెంబరున్ను, డి. రామా
నుజులశెట్టి, డి. ఎ. ఎల్. డి. గారున్ను, యం
వెరి. వీర అలంకార్యుల వేలూయర్, ఎడిటర్
"కులాలమిత్ర" నిర్వాహకుడున్ను, పి. రామ
దాసుశెట్టియార్ దీర్ఘకాలిక రెడ్డురున్ను, పి. లక్ష్మ
ణ దాసుశెట్టియార్, మద్రాసు పోలీసు సర్కిలు
ఇన్స్పెక్టరుగారున్ను, పి. వరదరాజు, డి. ఎ.
గారున్ను పి. యస్. అశ్వన్ శెట్టియార్, ఎం.
యల్. సి. వడ్డెవ్రాడి చెంగలరాయశెట్టి, డా॥ పి.
రంగయ్యశెట్టిగారున్ను వచ్చెద.

మహాసభకు జిల్లాయందలి శాలివాహనులు
యెల్లరును విచ్చేసి సభ జయప్రదముగా నిర్వహించు
టకు తోడ్పడదురుగాకయని పార్శ్విం చు
చున్నాము.

కనుపర్తి వెంకటసుబ్బయ్యశెట్టి,
కార్యదర్శి.
కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగార
రధ్యక్షిత్వము.

చిత్తూరు తరపున మద్రాసు కాసన సభ్యులగు
డి. మునుస్వామివాయుడుగారు కీర్తిశేఖరులుట
వలన, ఆస్థానమునకు శ్రీయుత కట్టమంచి రామ
లింగారెడ్డిగారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షిగా నిలదెట్టు
బడిరి.

* * *
నాగపూరు బై-ఎలెక్షను
అధ్యయంకరుగారి మరణమువలన భూపదిన
అనెల్లీ స్థానమునకు కాంగ్రెసు అధ్యక్షియగు
భేరుగారు పోటీలేకనే ఎన్నుకొనబడిరి.
* * *
డివి తాలూకా జమీన్ రైతు
సంఘము.

మి తాలూకా జమీన్ రైతు సంఘ కార్య
నిర్వహక వర్గమువేళము 23-వ తేది ఘంట
కాల గ్రామంలోజరుగును.

* * *
భారత భూస్వాములసభ.
పార్లమెంటుకి నిజేశకమై తమ యభిప్రాయ
మును తెలుపుటకు దేశమునందలి జమీంచారులును
భూస్వాములును ఫిబ్రవరినెలలో ఫిల్లీలో సమా
వేశమగుదురు.

* * *
బంగారు ఎగుమతి.

తే 22వ దిలో మి గి సి న వారములో
య 70,16807 లు విలువల బంగారు కడ్డీలు
బొంబాయినుండి ఎగుమతి చేయబడినది.

* * *
బియ్యము దిగుమతి.

22 తేది మద్రాసు హార్బరు వందు 600
టన్నుల విదేశ బియ్యము దిగుమతి అయెను.

* * *
వ్యవసాయ రుణాస్థులకు సహాయము.
పరి రాష్ట్రముల పురుత్తమువారు యిట్లు
ప్రకటించిరి:—1842 ఫంబిలో అప్పులకై దిక్కి
వనునదిచి వంట వేలం చేయువనన్ను రైతు,
తరఫూముల తిరిగి యెన్నుకొనుటకును, కీటులు
పోవణమను, 1935 మార్చి 31 వ తేది వరకు
వారిరంటయందు నూడవవంతు కోర్టు దిక్కిప
కారం చేలముచేయక మిగిలించువనము.

బొబ్బిలి ఎస్టేటు.

కొమరె గ్రామ రైతుల బాధలు.

కొమరె గ్రామ వాస్తవ్యులకు పాడి ఆస్తులు, యిళ్ళ, చిక్కెడు, అప్పలపావులు, సంగమయ్య, మూలయ్య అనువారు అయిదుగురు అప్పలపావులు, వీరు లోగడ సంస్థానవారికి సుమారు పాదుగు వందల రూపాయలు చెల్లించే రైతులు. భూములు సంస్థానం చేతులుకు పోయి పోగా యిప్పుటికి పోతేనేమైన నూరు రూపాయల పట్టా గలిగిన రైతులు. ఈ పాలములో వారు చెరుకుకేసు కొని, గానుగు ఆడుకుట పకువులు లేక పోవుట చేతను, గ్రామములో పకువులు కొరకకపోవుటచే స్వయం సహాయపని యిద్దరు గానుగ్రిప్పుకు ఒకడు గానుగలో చెరుకులను చెట్టుకు, యిద్దరు చెరుకులను గీయుటచేసి సుమారు యిరువది వరుగుల చెల్లం వందీరి. అదికొందరు కనికర చూడ యులదాచి వారి కష్టమును నివారించుటకు పకువులను ప.వి పహాయపడిరి. పహాయములు చేసిన వారిని యిందుగానుగలను గ్రెప్పుచును యింకా అనేకమైన దండనలచేయును అని చెప్పగా విని యుంటిమిగాని వాస్తవముగా కవిటై తాలూకాలో మనుష్యులు చెరుకుగానుగలను గ్రెప్పుకు రెట్టస్థించిరి. ఇదియును గాక నిమ్మకొర్రవాడలో యెగ్గం కి బుచ్చన్న అనేరైతు ఉడిదిన సప్తిక వ్యవసాయము పొట్టలో నుండగా సంస్థానం ఆఫీసర్లను పంపిన తరువాతను కోసుకొనండి అనిరైతు ఎన్ని విధములు బ్రతిమాలివనవినక, కోయించి, బురదలో కుమ్మరించినాటికి. ఉమ్మటకు సిద్ధముగానున్న వారి ఆకును గూడా చుట్టించినాటికి. ఇటువంటి ఘోరములు ఏలోకములోను వినికని యుండదు గాని శ్రీ బొబ్బిలి సంస్థానములో జరుగుట తరచు. పరమేశ్వరుడు ముందేమిచేయనున్నాడో తెలియదు.

కవిటై రైతు.

డా॥ మలయ్యగారి విజయం

శ్రీయుత స్వామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు ఆంధ్రప్రదేశ్ సభ్యులుగ ఎన్నికైన బడుటచేత, భారీ పడిన మర్యాదను కాసనసభా స్థానమునకు 18 తేదిన మర్యాదనువందు ఎన్నికలుజరిగి, కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు డాక్టరు బి. యస్. మలయ్యగారు ఎన్నికొనబడిరి.

సింహపురి వ్యాయామ మండలి, నెల్లూరు వ్యాయామ విధాన నూతన సమస్కారములు. తే 1-2-35 కి నుండి రెండవ జట్టు ప్రారంభము.

మవ్యాయామ మండలియందు (23-12-1934) నుండి బ్రాశ్రీ. ఉదాలి సీతారావు కాస్త్రులువారి చేత సమంశ్రక వ్యాయామ విధాన నూతన సమస్కారములు మొదటి జట్టువారు సేర్పబడుచున్నవి. ప్రతిదినము సాయంత్రము 5 నుండి 6 గంటల వరకు సేర్పబడును. యీ సమయముననే శ్రీ కాస్త్రులవారి వద్దనుండి మా మండలిలో వలయువారు వివరములు కనుగొనవచ్చును.

రెండవజట్టు తే 1-2-35 కి నుండి మండలి సభ్యులుగాని ఇతర విద్యార్థులకునూడా, 20 వం దికి మించక వైశాలముననే ఉచితముగా సేర్పించ బడును. యీజట్టు ముమారు 40 దినముల వరకు రయారు చేయబడును. యీవిధానమును చక్కగా సభ్యునించినచో దేశీయ వ్యాయామ శ్రీదర్శనమును కోరెలాగ లోములుగా నుండ లవు. అవకాశము పోయిన తరువాత లభ్యపడదని ఎల్లరును గ్రహించుట మంచిది.

పాటూరు ముఖ్యరామయ్య, అధ్యక్షుడు.

వైస్రాయితో విందు పిలుపుకు గాంధీ గారు పోవాలకుండుట.

సయ్యక్ రాజాజీగారు వైస్రాయి దంపతులకు విందుచేయుచు గాంధీగారికినూడ అహ్వానమువారి. విందుకు రాజాలపండుకు చింతిల్లుచు, వైస్రాయి దంపతులకున్న క్షమింపవలెనని గాం

ధీగారు ప్రత్యుత్తరము పంపిరి. ఆవిందుకు పిలుపువడిన ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసు సభ్యులును ఆవిందుకు పోలేరు. కాంగ్రెసు పక్షమువారు విందులో పాల్గొను విషయమును నిర్ణయించు వరకును ఇట్టివిందులలో ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసు సభ్యులు పాల్గొనకుండుటకే నిశ్చయించిరి.

లంకా భావనాచార్యులు కావలెను.

శ్రీమాక్ లంకా భావనాచార్యులు (నెల్లూరు నవాబుపేట) ఆయన ఆయన ఇటీవల చిత్తభగ్ను కలిగియుండి సంవదించు చుండినాడు. ఈయన రస్తాలలో ఏతైన కాగిరిములు వస్త్రరా యేరుకొనుచుండును. నెత్తి బట్టల వెనుకప్రక్క చిన్నబట్టుండును, వయస్సు 80 సంవత్సరములు విరియుండును. చాయ నలుపు. ముఖమున దిట్టమైన తెంగర వామము లేఖలు చర్మముమీద బాగా తెలియుచుండును. ముందురీట్లు పన్ను విరిగిపోయినది. ఆయనలో ఆయన గొలుగుకొనుచుండును. ఆయనను యేమైన అనిన నిన్ను చస్తేపిరికించితిని. అన్నియు ఆయననే అనును. నామము దొరికిన నామము దిట్టముగా వెట్టియుండును. ఆయన చిత్త బాంఛల్యములో విశేషముగా దేవాలయములలో నుండుట ఎక్కువవాడుక. ఎవరైనను పలుకరించిన తనభార్య తన పుత్రుడు రామానుజాచార్యులు, తన మేనల్లుడు కాండూరు నరసింహాచార్యులు (మన్నిపర్ కాన్సిలరు) అందరికినిచెప్పను. ఈ ప్రయత్నముచేతనే యాయనను గుర్తింపవచ్చును. ఈయనకు రైలులో ప్రయాణము చేయవలెనని యుండెను. అట్లే ఎక్కిడికో రైలులో ఎక్కి పోయినాడు. చిత్తభగ్నువలన తిరిగవచ్చుటకు తెలియలేదు. ఇప్పటికి ఘూరు 1 1/2 సంవత్సరమైనది. బంధువులు చాలా చింతిల్లుచున్నారు. కావున ఎవ్వరైనను వారివారి ఊళ్ళలో ఇట్టి వ్యక్తి అ.పకు చున్నాడాయని చూచి, వై చెప్పిన గుర్తులను, ఆయన సంసారము కుమారుడు మేనల్లుడు వారంతా నెల్లూరులో వున్నారనుట గ్రహించి, వారిని ఎట్లువైనను నెల్లూరు చేర్చినను లేక వారిక్కడ నుండునది. ఈక్రిందిలా సమయకు తెలిసినచుకు వెంటనేవచ్చి పిలుచుకొని వత్తుము ఈపుణ్యమును ఏ మహానీయు లయినను కట్టుకొనవలయునని ప్రార్థన.

కాండూరు నరసింహాచార్యులు,
ముగిసిపర్ కాన్సిలరు.
నవాబుపేట, నెల్లూరు.

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా

ఇండస్త్రియల్ ఆండ్ జనరల్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్
8, శంభుదాసుపేధి, మ ద రా సు.

1933 అభివృద్ధిదశ.

నూతన వ్యాపారము	రూ 17	లక్షలు.
చెల్లించిన క్లెయిములు	„ 2	లక్షలు.
సంవత్సరాదానము	„ 2 1/2	లక్షలు.

“కంపెనీ నిర్వహణ చాక చక్రమునకు కంపెనీ వారిని ప్రశంసించు తప్పదు. ప్రస్తుతపు పాలసీదారులు రాజాపు పాలసీదారులు కంపెనీ పరిస్థితులకు గర్వించవలసిన అవకాశము కలరు” అని అక్ట్యుయటీ శె. బి. మాధవగారు ప్రశంసించి యున్నారు.

ధారాధరైవ కమీషను వేరొముపై పలుకుబడిగల ఏజంట్లు కావలెను.

యమ్. యస్. ఆర్. ఎ. గుప్త,

మేనేజింగు ఏజంట్లు.

డాక్టరు

యం. కె. కోరాగారి
దంత చికిత్సాలయము,
ట్రొంకు రోడ్డు, నెల్లూరు.

ఆహారమును బాగుగా నములుకు! జీర్ణశక్తిని పెంపొందించు కొనుడు! ఆరోగ్యమును పొందుము! చెడిన, పూడిన దంతములను పూర్తిగాగాని, విడివిడిగా ఒక్కొక్కటిగాగాని కట్టించుకొని, సౌందర్యమును పొందుము. యువకులుగండు!

సౌందర్యమే సౌఖ్యము.

దంతములపైట్టు గ్యారంటీ ఉపయోగము. దంతములకు, చిగుళ్లకు సంబంధించిన అన్ని వ్యాధులలో మానవజాతికిని చికిత్స పొందుము. ఛార్జీలు సులభము. అందరకు అందుబాటుగా నుండును.

లకోటా ప్రశ్నలు:-

లోని 5 ప్రశ్నలకు ఫలితములు కలిపిపొయితే వ్రాసి పంపుటకు రు. 1-5-0. సరిగ్గ ఫలితం వెలువారకు రు. 1-8-0.

శ్రీ పరవ్వతి జ్యోతిసులయం, కాకివాడ.

కలరా

భీతినొందకును! భీతినొందకును!

మామొక్క “విషూచి విధ్వంసిసి, కర్మాగ సారము” అను నీ రెండు జోషధములను కలరా తగినవ వెంటనే వాడినచో ఒకటి రెండు మోతాదులతోనే వాంతి భేధలను నిలిపి ప్రాణా పాయమునుండి కాపాడును.

ప్రాణరక్షణకై ప్రతి యింటియందొక పెట్టు నుంచుకు.

నేత్ర రోగములకై మీరు భయపడనేల?

విశ్వనాథం సుబ్బరామ వైద్యగారిచే కంటి కలకలు, పొగలు, మక్కులు, దురదలు, దుర్వాంశములు, తేచీకటి, మొదలగు కంటి వ్యాధులను, అంజు, తిన్నన, ఆక్స్యోరెన, లేపన, వస్య, ఊవస్తి, ఖాళనాది, చికిత్సా విధానములచే త్వరగా మనుష్యుకొనెదను.

ప్రతి ఉదయము 8 గంటలకు వ్రాంచి వైద్య కాలవద్ద వైద్యగారి నిలవ పొందును.

విశ్వనాథం సుబ్బరామయ్యగారి నిశ్చల్యక్రింద కాశ్మీయులుగా తయారైన ఆయుర్వేద జోషధములు సుస్థమైన వెలలకు మానవ్య లభించును.

వంట జోషధములు	అంజనములు
కష్టరీ జోషధములు	శివ్యాములు
ఆపచారిష్టములు	భిస్యములు
క్యాధవార్ణములు	తైలములు

విశ్వనాథ ఆయుర్వేద

వైద్యశాల

మోడ్దాగిరి ప్రాచీన
కో పూ రు ప్రాచుర్యం, నెల్లూరు.

గౌనీయాధాతువుషిమాత్రలు

బలవర్తి కోవధములలో మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది. ఆమెను వీర్యములగు మాత్రలచేత ను, లోహములచేతను ప్రశస్తములైన కీమధికములచేతను తయారుచేయబడిన బొమ్మధారాము. ఇంద్రుని రక్తమును వృద్ధిపరచి ఇతములకు పట్టులైయు నిచ్చును. చతురమును కీర్తిప్రసాదమును మాన్యును. పలురకబడిన ఇంద్రియమును గట్టిపరచుటలో దీనికి పాటియైనది మరియొకటిలేదు. ధాతువుష్టి కలిగించును. దీనిని నేదించిన పురుషులకు ఆవంధమును శ్రీలకు (ప్రితియును కలుగును. వీర్యప్రసాదమునుగోరు పురుషులు ఉదయము సానుంక్రము భోజనమునకు ముందు ఒక్కొక్క మాత్రను నేదించిన యెడల చెప్పినంతపని చేయును.

6 మాత్రలుగల సీసా 1-4-0.

సయ్యద్ గౌస్ మొహియద్దీన్ ఖాదర్,

యూనాని మెడికల్ హాలు, నెల్లూరు.

పండిత డి. గోపాలాచార్యులువారి

జీవామృతము

ప్రస్తుత కాలములో ఆలసత్వము ఆరోగ్యము చెడి, శుష్కించి, పలు రోగములకల్పి, నరముల దుర్బలత్వముచేటికి, శిరోభారము, పిత్తవికారముచే బాధపడుచున్నాడు. ఈవ్యాధులు శరీరమునందు నాటుకొనుటకు ముందు నే వాటినిపూర్వోక్తము. దీనికి జీవామృత మొక్కటే శ్రేష్ఠము. అది ఆతి త్వరితముగ రక్తమును వృద్ధిచేసి, నరములను బలపరచి, నష్టమయిన జీవనత్వమునందు కలుగజేసి, నూతనశక్తి, ఉల్లాసము కల్పించి, సంపూర్ణారోగ్యవంతులుగ చేయును.

ప్రతిమాపులో దొరకును: * పెద్ద సీసా రు 3-4-0.

చిన్న సీసా రు 1-12-0.

తయారు చేయువారు:

ఆయుర్వేదాశ్రమము

పోస్టుబాక్సు నెం 287, మద్రాసు

గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డి

బంగారు వెండినగల వ్యాపారి,

స్థాపితము (1918.)

చిన్నబజారు నెల్లూరు.

బంగారు వెండి నగలు విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నది. తేలివి అద్దగు ప్రకారం తయారు చేసి యివ్వబడును. విలువగల సీమ కమలములతో నగలు తయారుచేసి యివ్వబడును.

సా బి డి

ఒకసారి పిల్చి పొగాకుయందలి సువాసన గమనింపుడు.

నేషనల్ యిండియన్ లైఫ్ యిన్సూరెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

బోనస్ సువత్సరము 1934.

నేషనల్ యిండియన్ ఆవగా శ్లయములను శ్వేతగా పరిమళించుట యని తాత్పర్యము.

మద్రాసు గవర్నమెంటు యొక్క చీఫ్ మినిష్టరుగా.

(డాక్టర్ సుబ్బారాయన్, ఎం.ఎల్.సి.) గారెను వ్రాయుచున్నాలో చూడుడు.

"నా కుమారునికి 21 సంవత్సరముల వయస్సు వచ్చుసరికి భీమామొత్తము నిచ్చు వరకుతో ఒక పాలసీ తీసుకొంటిని. ది నేషనల్ ఇండియన్ యిన్సూరెన్సు కంపెనీవారు సదరు శ్లయమును ఆతిశ్రమముగా చెల్లించిరి. కంపెనీ చాల సుస్థిరముగా నున్నదని భృతపరచుటకు చాల సంతోషముగా నున్నది. ఇండియన్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీకి సర్వవిధముల భారతీయ ప్రజలు ప్రోత్సాహ మొసంగవలెను. మార్కెట్ అండ్ కంపెనీవారు, యీ కంపెనీకి మేనేజింగు ఏజెంటుగా నుండుటయే కంపెనీ సుస్థిరముగా నున్నదనుటకు ప్రబల నిదర్శనము. ఎందువల్లననగా, సర్ రోజేంద్రనాథ ముఖర్జీగారు, భారత వర్తక ప్రముఖులలో అగ్రగణ్యులు. నెట్టుబడి చారులకు వీరి తోడ్పాటు నిస్సందేహమయిన పూచిగా నుండగలదు.

(సం) పి. సుబ్బారాయ్, జమీందార్ ఆఫ్ కుమారమంగలం

సరసమైన వరకులపై ప్రాతినిధ్యములేని తావులందు ఆగ్నేజెడ్లు, ఏజెంటు కావలెను. వివరములకు:—

మల్లవరపు రామారావు, ఆగ్నేజెటింగు యిన్స్పెక్టరు, ఆర్టిఫీషియల్ ఆగ్నేజెటింగు, నెల్లూరు.

టి. వి. రాఘవయ్య, స్వదేశీ సంస్థానములలో గూడిన మద్రాసురాష్ట్రమునకు కార్యదర్శి, పో. బా. 150, మద్రాసు.

సనాతన ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, నాయుడుపేట.

- (1) గ నేరియా మిక్చర్:—5 దినములలో గ్యాంగ్లోగా కుదుర్చును. తెల. 1-0-0
- (2) జ్వర కేసరి:—అన్ని విధములైన జ్వరములను సమృద్ధిముగాపోగొట్టును. ,, 1-12-6
- (3) గృహసంజీవిని:—వైపుతకు, లోనికి వుచ్చుకొనుటకు పనికి వచ్చును. ఆశేకవ్యాధుల నివారించును. ,, 0-10-0
- (4) నైట్ పిల్స్:—సుఖవిరోచనకారి. మలబద్ధకమును పోగొట్టును. ,, 0-2-6
- (5) గోరోచన మాత్రలు:—విడ్డలకువచ్చు అన్ని జబ్బులకు వాడె రిగినపంటివిని ప్యాకెటు ,, 0-2-6

పోస్టేజీ ప్రత్యేకము:—వాడవలసిన విధానము మందుతో పంపబడును.

ఏజెంటు కావలెను. పంచెమిమిషన్ యివ్వబడును.

ఆర్. ముద్దు కృష్ణయ్య, ఆయుర్వేద డాక్టరు, నాయుడుపేట, నెల్లూరు జిల్లా.

డాక్టరు యం. రామయ్యగారి

శ్వయంధు సంజీవి.

వంజు (డాబ్బి), తిమ్మెరలు (తెలితెరి), చచ్చు (వెరలకట్టి పవక్ వచ్చు) వ్యాధులు, హస్తపాదారి అంగములుగాని, ఉదర వ్యాధయ, మూత్రపిండారి, మర్మ స్థానాశ్రితమై, ఆశేక ఉపద్రవ సహితమైనను, పురాతనమైనను, కఠినమైనను 5 మోతాదులకే గుణమునిచ్చును. ప్రథమ మోతాదు నేదించిన దాని చలయాశ్రయముల మాన్చి, మూత్రస్వేదము లభికపరచి ఆయాసము, ప్యాల్సీ లకు మోము వ్యాధయ చేదనలు అక్షిప్తమునతోలగించి, అన్నపానము, తీగ్లక్షిని, నిద్రను ఆధిక పరచి, రోమసావ్యమును, నుంచితక్రమును వృద్ధిపరచి ఒకవారము రోజులకే, వంజు, తిమ్మెరలును, మర్మతమవలె తగ్గించును. 4 వారములలో పూర్ణారోగ్యమును చేకూర్చును.

జ్ఞాపిక. గారెలమందు, పాలమందు, గోంగూరమందు వలె తాల్పాలి లికముగా తగ్గి మరల వచ్చునటువంటిదిగాదు.

క్రయము:—1 వారం బొమ్మధారము 8-4-0

4 వారముల ,, ,, 12-0-0

వలయువారు... డాక్టరు యం. కృష్ణయ్య,

భారత ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, నాయుడుపేట, నెల్లూరు.